

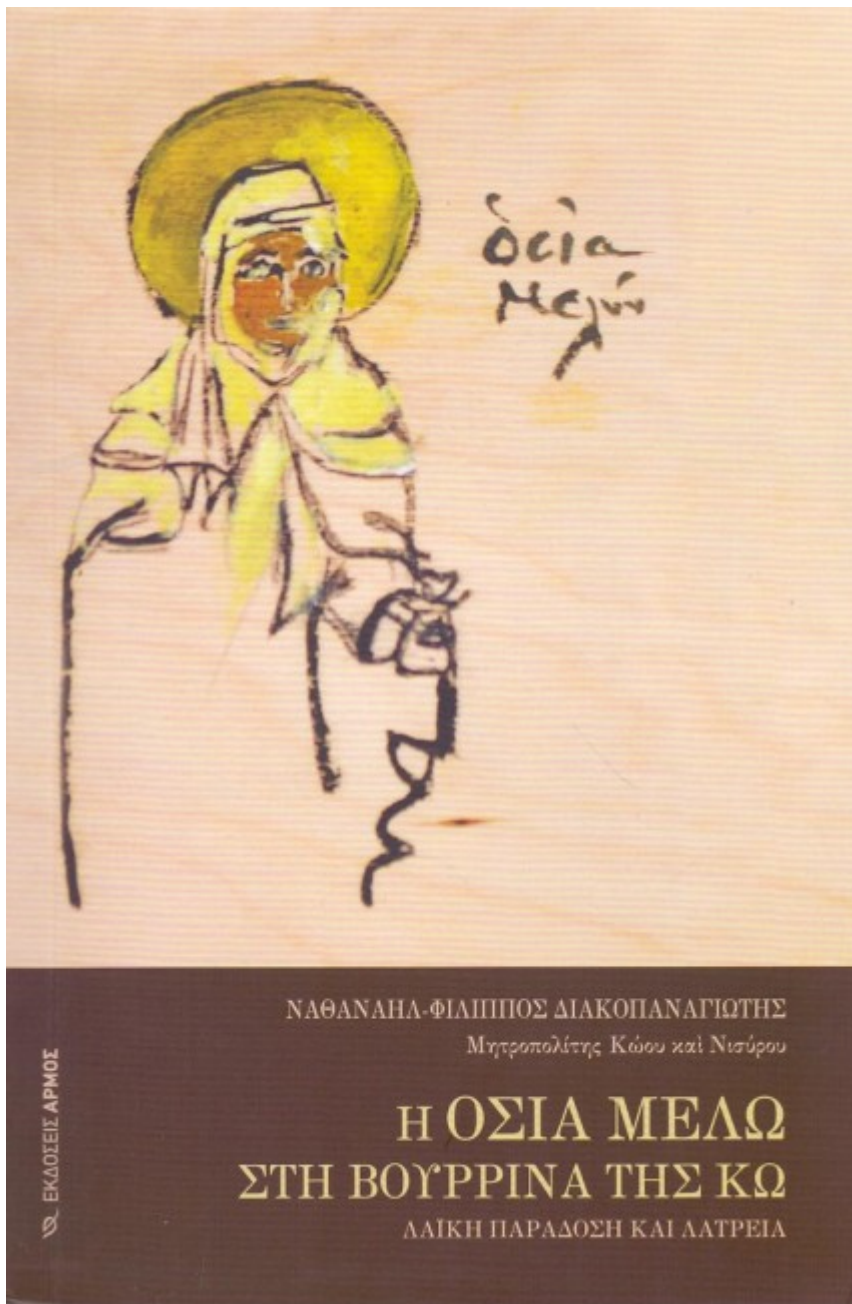
Ο Μητροπολίτης Κώου κ. Ναθαναήλ γράφει για την Οσία Μελώ, που τιμάται σήμερα (Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Υπεύθυνος Περιεχομένου Πεμπτουσίας)

[/ Πεμπτουσία](#)

Η Οσία Μελώ εντάσσεται στο Αγιολόγιο της νήσου Κω. Έζησε κατά τη βυζαντινή περίοδο ασκητική ζωή στη δύσβατη περιοχή της Βουρρίνας. Η μνήμη της από νωρίς παρέμεινε ζωντανή στη λαϊκή ευσέβεια και ακόμη και σήμερα σώζεται παλαιός ναός με τοιχογραφίες και επιγραφή στο υπέρθυρο της εισόδου του. Η Εκκλησία την τιμά το πρώτο Σάββατο του Ιουλίου.

Ο φιλάγιος και λόγιος Μητροπολίτης Κώου και Νισύρου κ. Ναθαναήλ εργάστηκε επισταμένως πάνω στη μνήμη της Οσίας και μάλιστα το πρόσωπο και η μνήμη της αποτέλεσαν το θέμα της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής του εργασίας στο Τμήμα Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Καρπός της ενασχόλησής του αυτής υπήρξε και η έκδοση του έργου «Η Οσία Μελώ στη Βουρρίνα της Κω. Λαϊκή Παρουσίαση και Λατρεία» (εκδ. Αρμός, 2014), το οποίο και αποτελεί επεξεργασμένη μορφή της μεταπτυχιακής του μελέτης.

Το έργο αριθμεί 184 σελίδες και περιλαμβάνει πλούσια βιβλιογραφία, υμνολογικά παραρτήματα και πολλές φωτογραφίες που κατατοπίζουν τον μη ντόπιο αναγνώστη για τις τοποθεσίες και τα προσκυνήματα που αναφέρονται. Παράλληλα, παραθέτει και μια σύνοψη μεγάλων κεφαλαίων της εκκλησιαστικής ιστορίας της νήσου.

Πέραν του καθαυτού αγιολογικού ενδιαφέροντος, σχετικά με την προσωπικότητα της Οσίας, τους μακρούς και σκληρούς μοναστικούς αγώνες της, την τιμή που της αποδόθηκε ανά τους αιώνες και την ιστορία του προσκυνήματός της, το εκτενές αυτό μελέτημα παρουσιάζει ιδιαίτερο επιστημονικό ενδιαφέρον, καθώς οι ερευνητικές προτάσεις που κατατίθενται, με αφορμή τα υπάρχοντα ευρήματα, αφορούν πτυχές της εκκλησιαστικής ιστορίας της ευρύτερης περιοχής.

Ο Σεβ. Ναθαναήλ αξιοποιεί ποικίλα στοιχεία που συνδέονται με το πρόσωπο της Οσ. Μελούς, όπως η ιδιαίτερη τιμή που της αποδίδει ο γυναικείος πληθυσμός, η αναφορά σε λογοτεχνικό έργο για τη μνήμη της (το οποίο προσεγγίζει κριτικά), σύγχρονες μαρτυρίες για την παρουσία της και περιγραφή των λατρευτικών εκδηλώσεων που τελούνται κατά την εποχή μας στη μνήμη της. Όλα αυτά συντίθενται σε έναν ιδιαίτερο λαογραφικό καμβά και δίνουν την ευκαιρία στο συντάκτη της μελέτης να εξηγήσει στον αναγνώστη τις βαθύτερες σημασίες τους για την εκκλησιαστική ζωή της Κω.

Ξεχωριστό πλεονέκτημα του βιβλίου αποτελεί οπωσδήποτε η ενασχόληση με την προαναφερθείσα επιγραφή του υπερθύρου. Ο συγγραφέας συνοψίζει επιτυχώς τα πορίσματα της σχετικής έρευνας, καταθέτει πρόταση ανάγνωσής της, επιχειρεί φιλολογική ανάλυση του περιεχομένου της και κομίζει ενδιαφέρουσες απόψεις για την προέλευση των ευρημάτων. Με τις επιλογές του αυτές, ουσιαστικά βοηθά τον αναγνώστη να σχηματίσει μια σαφή ιδέα για την ιστορία του τόπου, μέσα από τα μονοπάτια της ερευνητικής εμπειρίας και παρά τους δαιδάλους που κάποτε η πολυφωνία της τελευταίας δημιουργεί.

Ἡ ἅγια

ΜΕΛΩ

Ἡ ἐν Βυρρῖνῃ τῆς Κῶ

Άλλο ενδιαφέρον αντικείμενο της έρευνάς του είναι το ευρεθέν φυλλάδιο των στιχηρών. Ο Σεβασμιώτατος προτείνει πειστικά ως συγγραφέα του το Μητροπολίτη Ρόδου Μητροφάνη, αξιοποιώντας και πάλι τα στοιχεία της υπάρχουσας έρευνας, ενώ δεν παραλείπει να προβεί στην αγιολογική μελέτη τους και να προβάλει βάσει αυτών τη μεγάλη αξία της λειτουργικής υμνογραφίας. Οι ίδιες πηγές, ακόμη, στη γραφίδα του φίλεργου ποιμένα γίνονται αφορμές διερεύνησης της ιστορίας της περιοχής με θεολογική και ποιμαντική προοπτική. Με πνεύμα παρρησίας μάλιστα, δεν διστάζει να αναφέρει τη μαρτυρία περί μοναχού, ο οποίος πλούτισε εκμεταλλευόμενος τις ιαματικές ιδιότητες της περιοχής.

Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειώσουμε και το εξής: Ο Ιεράρχης συγγραφέας αγαπά πολύ τον τόπο του – είναι φανερό αυτό. Αφιερώνει έτσι ένα μέρος της μελέτης του στις ιαματικές πηγές του νησιού. Κατατοπίζει τον αναγνώστη για τη γεωγραφία τους και τις μελέτες που πραγματοποιήθηκαν γι' αυτές (κι ας μη συνδέονται ευθέως με το κύριο θέμα του), ενώ δεν παραλείπει να καταθέσει προτάσεις για τη λυσιτελή αξιοποίησή τους ή παρατηρήσεις για την απαράδεκτη εικόνα που παρουσιάζουν σήμερα αυτές και άλλοι τουριστικοί χώροι.

Θα ήταν ασυγχώρητη παράλειψη αν δεν μνημονεύαμε μία ακόμη αρετή του βιβλίου: ο συγγραφέας του διασώζει από τη χοάνη της ιστορικής λήθης όσους (επώνυμους ή απλούς ανθρώπους, κληρικούς και λαϊκούς, προκατόχους του ή συγχρόνους του) κατά το παρελθόν συνετέλεσαν στην ανάδειξη της μνήμης της Οσίας και εργάστηκαν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο για την αποκατάσταση της τιμής του ονόματός της και της ανέγερσης του προσκυνήματός της.

Ευχόμαστε ο Θεός και η Οσία να τον ενδυναμώνουν στο έργο του και να τον εμπνέουν, ώστε να χαρίσει στο εκκλησιαστικό σώμα και άλλα έργα, ανάλογης ψυχωφέλειας.